

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 31/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Jurajom Gavalcom, advokátom, Piešťanská 3, Trnava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/103/2023 z 27. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy označeným rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky zamietnuté. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka sa proti žalovanému mestu Martin domáhala zaplata 49 234,87 eur s príslušenstvom za užívanie svojich pozemkov pod miestnymi pozemnými komunikáciami – cestami a chodníkmi mesta Martin – a to z titulu vecného bremena zriadeného podľa zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“).

3. Okresný súd Martin (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 5C/71/2020 z 6. októbra 2021 žalobu sťažovateľky zamietol. Stotožnil sa s ustálenou judikatúrou súdov (2Cdo/194/2018), že takto zriadené vecné bremeno sa považuje za vecné bremeno zriadené za náhradu, ktorá patrí vlastníčkovi pozemku voči vlastníčkovi stavby, pričom finančná náhrada vzniknutého vecného

bremena je nepochybne jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia. Keďže nárok na náhradu za zriadenie vecného bremena je len jeden a má ho len ten vlastník pozemku, ktorý nehnuteľnosti vlastnil v čase vzniku vecného bremena, t. j. k 1. júlu 2009, pričom sťažovateľka nadobudla predmetné nehnuteľnosti až v roku 2019, súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Súčasne prihliadol aj na žalovaným vznesenú námietku premlčania jednorazovej náhrady pôvodných vlastníkov.

4. Proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/56/2022 z 26. januára 2023, ktorý potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, sťažovateľka podala dovolanie. Kým vo vzťahu k dovolaniu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) namietala arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť rozhodnutia odvolacieho súdu v podobe nevysporiadania sa s argumentáciou v prospech opakovanej náhrady za vecné bremeno, tak prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vyvodzovala z nesprávneho právneho posúdenia zániku nároku vlastníka pozemku na jednorazovú náhradu od vlastníka pozemnej komunikácie za zákonné vecné bremeno v dôsledku premlčania. Sťažovateľka vyslovila názor, že v zmysle čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy patrí vlastníkovi pozemku voči vlastníkovi stavby na pozemku (pozemnej komunikácie) nárok na bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ako plnenie bez právneho dôvodu, a to vo výške všeobecnej hodnoty nájomného.

5. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky zamietol podľa § 448 CSP. Nestotožnil sa s jej tvrdením o nedostatočnom odôvodnení krajského súdu ako dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu, na ktoré nazeral v spojitosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie nepovažoval za arbitrárne, ale za výstižné a presvedčivo odôvodnené. K dovolaniu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia najvyšší súd uviedol, že ani výkladom nezistil, akú právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Zdôraznil, že sama polemika s rozhodnutím krajského súdu alebo prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia či kritika jeho prístupu pri právnom posudzovaní významovo nezodpovedá kritériám pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP v spojení § 432 ods. 2 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Na podklade relevantných článkov ústavy a označených nálezov ústavného súdu sťažovateľka zastáva názor, že ak doteraz jej vlastnícke právo účinne obmedzené nebolo (pretože priamo zákonom neprichádza do úvahy), za užívanie pozemku pod cestami a chodníkmi jej patrí primerané náhrada vo všeobecnej cene nájmu. K tejto argumentácii zásadného významu, ktorá podľa sťažovateľky tvorila jadro dovolania, sa najvyšší súd v dovolacom konaní (aj odvolací súd) úplne vyhol. Rovnako najvyšší súd vôbec nereagoval na povinnosť im vyplývajúcu z čl. 152 ods. 4 ústavy na materiálny výklad aplikovaných právnych noriem. Podľa sťažovateľky napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu popiera ústavné záruky na spravodlivé súdne konanie, princíp materiálneho štátu, čo ho robí nezákonným, nespravodlivým a arbitrárnym. Dôvody tohto rozhodnutia sú nelogické, nezrozumiteľné a nereagujúce na dovolacie dôvody.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy) rozsudkom najvyššieho súdu o zamietnutí dovolania pre nedôvodnosť [v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP] a pre neprípustnosť [v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP]. Z podstaty sťažnostnej argumentácie vyplýva subjektívna nespokojnosť sťažovateľky so stavom ustálenej judikatúry dovolacieho súdu o jednorazovej premlčateľnej náhrade vychádzajúcim zo všeobecných noriem týkajúcich sa vecných bremien a občianskeho práva.

8. Ústavnému súdu je z vlastnej rozhodovacej činnosti známe, že o inej ústavnej sťažnosti sťažovateľky doručenej ústavnému súdu 14. novembra 2024 v skutkovo a právne obdobnej až totožnej právnej veci (otázka o forme finančnej náhrady za vzniknuté vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z.) rozhodol uznesením č. k. III. ÚS 687/2024-11 z 19. decembra 2024 tak, že ju ako zjavne neopodstatnenú odmietol. Ústavný súd sťažovateľke vysvetlil, že bez zmeny zákona nemá v predmetnej veci priestor na zmenu doterajšej pozície. Poukázal aj na iné konania o ústavných sťažnostiach proti rozhodnutiam všeobecných súdov, v ktorých bola nastolená nesprávnosť ich záverov, ktoré boli taktiež odmietnuté ako zjavne neopodstatnené. Dodal, že ústavná sťažnosť sťažovateľky s ohľadom na rovnaké závery namietaných rozhodnutí všeobecných súdov a v zásade rovnaké základné práva neprináša nové argumenty, ktoré by odôvodňovali porušenie základných práv.

9. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti neidentifikoval žiaden skutkový ani právny dôvod odchýliť sa od záverov vyslovených v uznesení ústavného súdu č. k. III. ÚS 687/2024-11 z 19. decembra 2024. Cez optiku akceptácie právneho záveru o jednorazovej a premlčateľnej náhrade za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z. z. preskúmal obsah napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a nezistil žiadnu pochybnosť o jeho ústavnej konformnité.

10. Najvyšším súdom zvolená forma vecného posúdenia namietaanej vady zmätočnosti prostredníctvom poukázania na podstatné a rozhodujúce úvahy, a to jednak súdu prvej inštancie, smerujúce k zamietnutiu žaloby (body 14.1. až 14.4.) a jednak odvolacieho súdu, ktoré ho viedli k potvrdeniu záveru súdu prvej inštancie o nedôvodnosti uplatneného nároku (body 14.5. až 14.7.), vyhodnotené z pozície dovolacieho súdu (bod 14.8.), je vzhľadom na jednoznačnú ustálenosť rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v posudzovanej právnej otázke dostatočná a ústavne udržateľná.

11. Pokiaľ ide o dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia, z obsahu dovolania pripojeného k ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v dovolaní predložila konkurujúce právne úvahy o potrebe posudzovania tohto vzťahu ako bezdôvodného obohacovania sa s vlastníkom stavby na úkor vlastníka pozemku podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka voči právnomu záveru odvolacieho súdu o jednorazovej a premlčateľnej náhrade, na ktorom založil svoje rozhodnutie a ktorým sa neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Preto možno súhlasiť s najvyšším súdom o tom, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, či prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, prípadne kritika

jeho prístupu pri posudzovaní veci nezodpovedá predpokladom prípustnosti dovolania v zmysle § 432 v spojení s § 421 CSP. Ak najvyšší súd potom časť dovolania vyhodnotil ako neprípustnú, konal v súlade s CSP.

12. Ústavný súd na základe už zmieňovaných čiastkových záverov dospel k záveru, že sťažovateľkou uplatnené námietky sú nedôvodné a nesignalizujú takú priamu príčinnú súvislosť s možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a vzhľadom na vzájomné argumentačné prepojenie aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie. Vychádzajúc z uvedeného, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

13. Nad rámec už uvedených skutočností ústavný súd na záver dáva vo vzťahu k prejednávanej veci v rámci súdneho dialógu do pozornosti uznesenie ústavného súdu v konaní sp. zn. PL. ÚS 7/2022 vrátane jeho odlišných stanovísk, v ktorom sa v konaní o súlade právnych predpisov zaoberal problematikou zákonných vecných bremien a majetkových nárokov z toho vyplývajúcich.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu